ශ්‍රී ලංකා විවෘත විශ්වවිද්‍යාලය
අධ්‍යාපන පීඨය
අධ්‍යාපනපති උපාධි වැඩසටහන
අවසාන පරීක්ෂණය - 2024/2025
STP 9618 - අධ්‍යාපන කළමනාකරණය
කාලය - පැය තුන (03) යි.

දිනය : 2026.02.07 වේලාව : ප.ව.01.30 - ප.ව.04.30 දක්වා

ඕනෑම ප්‍රශ්න හතරකට (04) පමණක් පිළිතුරු සපයන්න.

01. (i.) ඔබේ පාසල/ ආයතනය සම්බන්ධයෙන් සුදුසු උදාහරණ සමඟ මූලික කළමනාකරණ ක්‍රියාවලියේ ප්‍රධාන අංග කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 07)

(ii.) සංවිධානය තුළ හොඳින් ක්‍රියා කිරීම සඳහා අවශ්‍ය මූලික කළමනාකරණ මට්ටම් තුන (03) සහ ඒ සෑම මට්ටමකටම අවශ්‍ය කුසලතා කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 08)

(iii.) පාසලක/ ආයතනයක ඵලදායිතාව වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා පාසල් විදුහල්පතිවරයෙකුට හෝ අධ්‍යාපන ආයතනයක ප්‍රධානියෙකුට විද්‍යාත්මක කළමනාකරණ න්‍යායේ මූලධර්ම යොදා ගත හැකි ආකාරය කෙටියෙන් සාකච්ඡා කරන්න. (ලකුණු 10)

02. "ශක්තිමත් නායකයින් විශ්වාසය ඇති කරයි, සේවකයින් සම්බන්ධ කර ගනී, ගැටුම් නිරාකරණය කරයි, සහ කුසලතා වර්ධනය කරයි. එමඟින් කාර්ය සාධනය, පක්ෂපාතිත්වය සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි වේ."

(i.) පිළිගත් නිර්වචනයක් සමඟ නායකත්වය යන සංකල්පය කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 07)

(ii.) බර්නාඩ් බාස් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද පරිවර්තනීය නායකත්වයේ ප්‍රධාන ලක්ෂණ හතරක් (04) කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 08)

(iii.) 21 වන සියවසේ අධ්‍යාපන නායකයින් සඳහා නවෝත්පාදනයන් පෝෂණය කිරීම ඉතා වැදගත් වේ. නවෝත්පාදනයන් ප්‍රවර්ධනය කිරීම සහ ආයතනික කාර්ය සාධනය ඉහළ නැංවීම සඳහා පරිවර්තනීය නායකත්වයේ කාර්යභාරය කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 10)

03. "ගැටුම්වලට ඔරොත්තු දෙන සංස්කෘතියක් ගොඩනැගීම අධ්‍යාපනික නායකයෙකු සහ කළමනාකරුවෙකු සඳහා තීරණාත්මක කාර්යභාරයකි."

(i.) ගැටුම් කළමනාකරණය යන්නෙන් ඔබ අදහස් කරන්නේ කුමක්ද? කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 07)

(ii.) පාසල් නායකයෙකුට ගැටුම් කළමනාකරණ කුසලතා ඉතා වැදගත් වන්නේ මන්දැයි සුදුසු උදාහරණ සමඟ කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 08)

(iii.) තෝමස් - කිල්මන් ගැටුම් කළමනාකරණ ආකෘතිය (TKI) යනු ගැටුම්කාරී තත්ත්වයකට පුද්ගලයෙකුගේ ප්‍රතිචාරය මැනීම සඳහා නිර්මාණය කර ඇති පුළුල් ලෙස පිළිගත් රාමුවකි. ඔබේ පාසලේ/ ආයතනයේ තෝරාගත් අන්තර් පුද්ගල ගැටුමක් නිරාකරණය කිරීම සඳහා ඉහත රාමුව යෙදිය හැකි ආකාරය උදාහරණ සමඟ කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 10)

04. "සේවක සහභාගීත්වය, කාර්ය සාධනය සහ රඳවා ගැනීම, හැසිරීම් හැඩගැස්වීම, තීරණ මෙහෙයවීම සහ පොදු ඉලක්ක කරා සියලු දෙනා පෙළගැස්වීම සඳහා පදනම ආයතනික සංස්කෘතියයි."

(i.) පිළිගත් නිර්වචනයක් ලබා දී, ආයතනික සංස්කෘතිය පිළිබඳ සංකල්පය කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 07)

(ii.) ආයතනික සංස්කෘතියේ වර්ග හතරක් **(04)** හඳුනාගෙන, පාසල් සන්දර්භයට අදාළව සුදුසු උදාහරණ සමඟ ඒ සෑම එකක්ම කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 08)

(iii.) අධ්‍යාපන ආයතනයක විදුහල්පතිවරයෙකු හෝ ප්‍රධානියෙකු ලෙස, ඔබේ පාසලේ හෝ ආයතනය තුළ ධනාත්මක ආයතනික සංස්කෘතියක් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා ඔබ ක්‍රියාත්මක කරන ක්‍රියාමාර්ග පහක් **(05)** විස්තර කරන්න. (ලකුණු 10)

05. "21 වන සියවසේ අධ්‍යාපන නායකයින්ට සංකීර්ණ මුලපිරීම් ආරම්භ කිරීම සඳහා ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ කුසලතා ඉතා වැදගත් වේ."

(i.) ව්‍යාපෘතියක් සහ ව්‍යාපෘති කළමනාකරණය යන්නෙන් ඔබ අදහස් කරන්නේ කුමක්ද? (ලකුණු 07)

(ii.) ප්‍රතිඵල පාදක කරගත් ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කර ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ව්‍යාපෘති කළමනාකරුවෙකුට අවශ්‍ය අන්තර් පුද්ගල කුසලතා හතරක් **(04)** කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 08)

(iii.) රජයේ අධ්‍යාපන බලධාරීන්ගෙන් එක් අයෙක් ඔබෙන් ඉල්ලා සිටියේ විද්‍යා විෂයේ සිසුන්ගේ ජයග්‍රහණ වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා පාසල් පාදක සංවර්ධන ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කරන ලෙසයි. ඔබ ව්‍යාපෘති කළමනාකරු යැයි සිතමු. සාර්ථක ව්‍යාපෘති කළමනාකරණයක් සඳහා ඇවැසි කාලය, ගුණාත්මකභාවය සහ පිරිවැය යන අත්‍යාවශ්‍ය අවශ්‍යතා පිළිපදිමින් ඉහත ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කරන්නේ කෙසේද යන්න පියවරෙන් පියවර කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 10)

06. "ආයතනික වෙනස්කම් මඟින් ආයතනවලට ඔවුන්ගේ කාර්යක්ෂමතාව, නවෝත්පාදනය, සේවක සහභාගීත්වය සහ සමස්ත කාර්ය සාධනය වැඩිදියුණු කිරීමට ඉඩ සලසයි."

(i.) වෙනස්වීම් කළමනාකරණය කිරීම යන්නෙන් ඔබ අදහස් කරන්නේ කුමක්ද යන්න කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 07)

(ii.) "වෙනස් වීමට ඇති ප්‍රතිරෝධය, විශේෂයෙන් සංවිධානයවල පොදු මානව ප්‍රතික්‍රියාවකි." වෙනස් වීමට ඇති ප්‍රතිරෝධයට පොදු හේතු හතරක් **(04)** ලැයිස්තුගත කර, වෙනස් වීමට ඇති ප්‍රතිරෝධයන් අවම කිරීමට හෝ ජය ගැනීමට අධ්‍යාපන කළමනාකරුවෙකුට අනුගමනය කළ හැකි සුදුසු උපායමාර්ග යෝජනා කරන්න. (ලකුණු 08)

(iii.) සමදරා මහත්මිය ABC පාසල සඳහා අලුතින් පත් කරන ලද විදුහල්පතිවරියකි. ඉගෙනුම්-ඉගැන්වීම් ක්‍රියාවලියේදී ගුරුවරුන් විසින් අනුගමනය කර ඇති පවතින පිළිවෙත් ගැන ඇය සතුටු නොවන අතර, දේවල් සිදුවන ආකාරය වෙනස් කිරීමෙන් පාසලේ ශිෂ්‍ය කේන්ද්‍රීය ප්‍රවේශයක් ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා නව්‍ය ප්‍රවේශයක් ක්‍රියාත්මක කිරීමට ඇයට අවශ්‍ය වේ. ඔබ සමදරා මහත්මිය යැයි සිතමු. අපේක්ෂිත වෙනස ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා කර්ට් ලෙවින්ගේ වෙනස්වීම් කළමනාකරණ ආකෘතිය යෙදිය හැක්කේ කෙසේද යන්න කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න. (ලකුණු 10)

- හිමිකම් ඇවිරිණි. -